

באולימפיאדת מלבורן, 1956 היינו הכוכבים!

ביטחון מיוחדים, כדי להגן על הישראלים?

הם התנהגו איתנו הכי יפה. אספר לך סיפור. אנחנו שילמנו בעד האנשים שעמדו לנוסע. אחריכך הם לא החזירו את הכסף לאמריקה ולקנדה, לנו הם החזירו את הכסף עד הפרטה האחרונה. אני מוכרח לציין שאני ואבוי אם לא היו מחזירים. הרי שילמנו בשביל 60 איש.

כאמת, הכל היה יוצא מן הכלל, באתי למוסקבה, ראגו לכל פרט, במיוחד בקשר לאמצעי-הבטיחות. הם לא שיתפו אותי בזה, אבל תסמכי עליהם שהם היו נוקטים אמצעי בטיחות הכי בטוחים. במוכן הזה לא דאגתי בכלל.

● **זוהי הפעם הראשונה מאז נוסעת מישלחת ישראלית לייצג את ישראל באולימפיאדה, שאתה לא נוסע איתה. מדוע?**

נסעתי לקונגרס של האינטרטוטו בלוס אנג'לס וקיבלתי התקפת-לב, מאז הרופאים חושבים שהאקלים של לוס-אנג'לס לא טוב בשבילי. היות שאני לא יושב בקטן, אלא מתרוצץ ודואג ומכין, נכנסה גם אשתי לתמונה, וזו הפעם הראשונה שאני לא נמצא שם. הייתי רוצה שיהיו לנו שם יותר הצלחות. אני עוקב אחר השידורים כל יום, גם מאוחר בלילה. אני שם את השעון ומתעורר בשביל לצפות במישורים.

„הרוסים התנהגו אלינו הכי בסדר. למרות שביטלנו את השתתפותנו באולימפיאדת מוסקבה, החזירו לנו את כל הכסף. לאמריקאים ולקנדים לא החזירו את כדורם“

● **אחרי מינכן השתתפת באולימפיאדת מונטריאול ואחריכך נסעת להבין את אולימפיאדת מוסקבה. כיצד התייחסו אליך הסובייטים?**

לפני שהאמריקאים החליטו על החרם? בן.

אז קיבלתי הזמנה מהוועדה המארגנת והגעתי למוסקבה. ישר קיבלתי חדרים, הכל היה מוכן. יש לי במוסקבה ירד מהוועד האולימפי שם, שאני נפגש איתו תמיד באירועים בינלאומיים. שמו דימיטרי, והוא אמר לי עוד לפני שקיבלתי את ההזמנה — גלובינסקי, אל תפחד. אתם תשתתפו באולימפיאדת מוסקבה. אני אקח על עצמי ישראל תשתתף. והוא עמד בהבטחה, וכשהגעתי לשם הוא קיבל אותי יפה מאוד ועוד לי לארגן את הכל. ואז בא החרם של האמריקאים ואנחנו כמובן הצטרפנו לאמריקאים למרות שבאופן אישי לא הסכמתי לכך. היה לי חבל מאוד מאוד שלא נשתתף במוסקבה. הכינונו חוברת מיוחדת לכבוד האולימפיאדה על הספורט הישראלי וכשהגעתי למוסקבה חילקתי עשרות חוברות כאלה ברוסית, אנגלית ועברית.

אני זוכר שבבריקה הבטחונית האיש פתח את החוברת ויש שם תמונה של הרוסי סרג'י בלוב.

לא יכירו באף ועד ולא יתנו למדינה הצעירה להשתתף באולימפיאדה.

● **מתי התאחדו שני הוועדים האולימפיים?**

ב-1951 התאחדו הוועדים. ב-1952 השתתפה לראשונה מישלחת מטעם מדינת ישראל באולימפיאדת הלסינקי.

● **לבד מהוועד האולימפי של „מכבי“ והוועד האולימפי של „הסועלי“ היה לפני קום המדינה גם ועד אולימפי פלשתינאי?**

נכון, אבל הוא לא היה פעיל ולא היתה לו כל השפעה.

● **אתה יכול לספר לי על המישלחת הראשונה לאולימפיאדת הלסינקי ב-1952?**

כן, זו היתה מישלחת יפה, שמנתה 32 איש וכללה קבוצת כדורסל ואת אילנה ויטנברג ותמר שוחמכר בריצה וזריקת כדור ברזל, והיה טכס בריצה. כשניגנו התיקווה והעלו את הרגל לתורן הרגשתי שניצחנו במלחמה. זו היתה הרגשה נפלאה לראות את דגל ישראל מתנוסס על התורן. ואני, שנלחמתי כליכך הרבה שנים כדי שישראל תשתתף באולימפיאדה, התרגשתי מאוד.

● **ב-1956, כשהתקיימה האולימפיאדה באוסטרליה, פרצה מלחמת סיני. האם באולימפיאדה זו השתתפה מישלחת מישראל?**

כן, קבוצה יפה. אבל זה לא היה פשוט. בריוק פרצה המלחמה ואני נסעתי לירושלים לבדגוריון ושאלתי מה עושים. הוא תיכף החליט — קח דגל ועוד שניים שלושה ספורטאים וסע. אז לא היתה ברירה, השארנו את קבוצת הכדורסל מסכנים בבית, ונסענו — יואב רענן, שושנה ריבנר, קושניר והרגל. הגענו לאוסטרליה, קיבלו אותנו יפה מאוד. היתה התלהבות גדולה גם של היהודים

„ענשין לוקחים ביחד עם מישלחת הספורט גם פסיכיאטרים. במינכן אונחנו, העסקנים, היינו הפסיכיאטרים“

וגם של האוסטרלים. צעקו לנו למה לא הבאנו את חמשת אלפים השבויים המצריים. היינו הכוכבים של האולימפיאדה, האובייקט הגדול. אני זוכר שבקבלת-הפנים הבעל של המלכה, הנסיך פיליפ, התעכב לידי שאספר לו מה קורה בחזית. אמרתי לו — הור מעלתך, אין לנו זמן. עומרים פה עוד מאה איש ומחכים. נו, ואחריכך השתתפנו באולימפיאדות יפאן, מכסיקו, רומא ומינכן הטרגית.

● **מה אתה זוכר ממינכן?**

מינכן התחילה יפה מאוד. באותו לילה גורלי, כשנפרדתי מהקבוצה אחרי שהלכנו ביחד להצגת כנר על הגג עם ורנסקי, היינו במצב-רוח טוב מאוד. אני גרתי במלון מחוז לכפר האולימפי, הגעתי למלון, לא הספקתי לשכב והוריעו לי שיש איזה דבר. היה לי אוטו צמוד עם חייל גרמני. כשהגענו לכפר, כבר אייפאשר היה להיכנס. זו היתה טרגדיה. הם הרגו את ויינברג, והגרמנים עשו את הפאשלה עם ההליקופטרים. זה היה נורא. כל הלילה הייתי בתוך המטה שניהל את המאזימותן עם ראש המישרה ועם שר-הפנים גנשר. הרגשתי שלי לא היתה טובה. עמדנו כל הזמן בקשר עם גולדה. איש מיוחד מהש"ב בא בטיסה מהארץ, אבל הגרמנים לא נתנו לישראלים לפעול והסוף היה לא טוב.

דרשנו מהוועד האולימפי הבינלאומי להפסיק את המישחקים. הם הפסיקו ליום אחד ונערכה אזכרה המונית לחללים וזה הכל. אחריכך עברו לסדר היום והמשיכו כאילו כלום לא קרה. היו רק מעט ספורטאים מסקרנינו, והלונד וגרמניה, שהפסיקו את השתתפותם. אנחנו ארזנו את החפצים וחזרנו ארצה עם הארזונות. מה אני אגיד לך, היום לוקחים עם כל קבוצה פסיכיאטרים. או, במינכן, אנחנו העסקנים היינו צריכים להרגיע את הספורטאים.

● **אתה זוכר כיצד התנהגה אסתר שחמורוב?**

היא היתה ילדה צעירה. היא מאוד נשברה. באולימפיאדת מינכן היא היתה כשיא שלה. חבל שנאלצה להפסיק. את יודעת, אסתר לא כבושר כעת. מה היא צריכה להיות כבושר, היא כבר קיבלה מדליה מטעם הוועד האולימפי על

● **איך אתה מסביר את זה שאנחנו לא מצליחים להצטיין באולימפיאדה?**

אינני יודע. אנחנו לא מסוגלים להוציא כוכבים. ועושים מאמצים, כאמת. הפעם עשו מאמצים יוצאים מהכלל כדי שנצליח. מה לא עשינו, הבאנו מומחים שהכינו את הספורטאים, לא תסכנו בכך, גם לא במחנות, או בנסיעות. לא יודע, כנראה שהשיטה לא טובה. צריך לאמן את הספורטאים מגיל יותר מוקדם ולא לסמוך על נסים שיקום איוה כוכב.

● **מה לא בסדר בשיטתך?**

אני אגיד לך את האמת, אצלנו זה מצב מיוחד. אצלנו גם הנוער, כשמכניס אותנו, ומשקיעים בו, ויש לנו עתודה, האימונים שלו נשברים. כי הוא הולך לצבא, ואם הוא כבושר הוא הולך ליחידה קרבית ואז המפקד שלו לא להוט לשחרר אותו לאימונים. זה ההסבר היחיד שיש לי. הנוער פשוט נשבר, כשהוא מגיע לצבא. אחרת, אין הסבר. הרי עשינו מאמצים על-אנושיים, בנינו אצטדיוני אתלטיקה מעולים, השקענו המון כסף במיתקנים, בבריכות-שחייה, מועצת-היהודים עורת בכל מקום ומקום. הנה, ראי לאיזה הישגים הגענו בפיתוח הטניס. תראי איך זה תפס, שוכי, מי

(המשך מעמוד 37)

לספורטאים להגיע לרמה אותה. אין לו הסבר לכשלונות. לבד מתרוץ קלוש. שיתכן כי הגורם הוא בכך שהצבא קוטע את אימוני הספורטאי.

ביום שבו ראינו את חיים גלובינסקי הוא היה מדוכדך. ידידו ועמיתו חיים ויין שכב על ערש דוויי. למחרת היום הלך לעולמו.

כל החברים מסביב מתיים, אמר תוך שהוא מהנהן בראשו. „אבל אתה תחיה עד מאה ועשרים.“ השיבה מזכירתו וסיפרה כי כמו אריה הוא מתייבב מדי בוקר ב-7 בעבודתו. מופכח כנער צעיר ועושה עבודתו קודש. תמורת שכר סמלי של דולר אחד בשנה.

● **מר גלובינסקי, מתי השתתפה מישלחת מארץ-ישראל בפעם הראשונה באולימפיאדה?**

מה אני אספר לך היסטוריה של 50 — 60

„באולימפיאדה באוסטרליה קיבלו אותנו כמו מלכים. הנוסיך פיליפ לחץ את ידו וביקש שאספר לו מה קורה בחיזיך מילחמת סיני“

שנה? בשנת 1928 נסעה מישלחת שלנו לכיירות, לשחק כדורגל נגד הנבחרת של הקולג' האמריקאי. זה היה תקופת המאורעות ובקולג' למד הון של נאשבי, שהיה ראש עיריית ירושלים. ואז בלילה, הוא והחברים שלו חתכו לנו את כל המושבים באוטובוס והכניסו מים לרדיאטור. הרקטור של הקולג' היה ממשפחת דורג' של האוטומובילים, אז כדי שלא יתפרסם מה שקרה ויוציא שם רע לקולג', הוא שילם לנו את כל הנוקים.

ב-1931 נסעתי עם קבוצת הפועל לארץ-לימפיאדת הפועלים בווינה. כל זה לפני קום המדינה. ב-1948 רצינו להשתתף באולימפיאדה שהתקיימה בלונדון. היות שלא היינו מדינה לא נתנו לנו להשתתף. הומינו אותי עם מי שהיה מפקח על הספורט, יהושע אלוף ו"ל, כאורחים. ואז בעזרת האמריקאים, נלחמנו שיתנו לנו להשתתף. לא עזר. בארץ היתה בעיה. היה פילוג והיו שני ועדים אולימפיים, אחד של הפועל ואחד של מכבי והוועד האולימפי אמר שכל זמן שהוועדים לא יתאחדו ויהיה ועד אולימפי אחד,

בחדר העבודה שלו בתל-אביב עיטורים ודיפלומות מקיר לקיר

יודע אם אותם נערים שכליכך מצטיינים בטניס ימשיכו להצטיין גם כשיגיעו לצבא.

אני גם חושב שאין לנו מוטיבציה להצטיינות. אנחנו כליכך מפגרים אחרי ספורטאי אירופה ואסיה. היה לנו שדה שהצלחנו בו יפה מאוד, מישחקי עמי אסיה. השתתפנו בהרבה מישחקים בטוקיו, בטהראן, בבנגקוק, ואנחנו תמיד היינו צ'מפיונים בכדורסל, שחייה, אתלטיקה, אבל הערכים הצליחו להוציא אותנו מעמי אסיה. אנחנו עוד לא מוותרים. אנחנו עוד נחזור למישחקי עמי אסיה. אני עצמי לוחם יותר מ-40 שנה בקשר למישחקי היס-התיכון, הם מתייחסים אלייך כאילו את הידיד הכי טוב שלהם. מוכנים

לוחץ את היד של בארי לייבוביץ' על דוכן המנצחים באלפיות אירופה לכדורסל בטורינו. הרוסי הסתכל על התמונה, צחק ונתן לי להעביר את החוברת.

כאמת הצטרעתי. אחריכך, כשהשתתפתי בקונגרס ספורט בבארן, בא אליי דימיטרי ואמר: נו, גלובינסקי, הבטחת לך שאסדר לך את מוסקבה ובתמורה אתה סידרת אותי. אמרתי לו: אתה יודע שרצינו להשתתף ולא היתה לנו ברירה. אז הוא ענה: אני יודע שאתם לא אשמים. נו, לא לעשות גם בספורט הכל פוליטיקה.

● **כשהבינו את נסיעת המישי לחת הישראלית נכפו הרוסים אמצעי**